

PROVINCIALE DRENTSCHE en ASSER COURANT

ZATURDAG 9 DECEMBER 1871

- vervolg van blad 1871z12

Hoe het mogelijk is, dat in dien stand van zaken belanghebbenden geene pogingen hebben aangewend, van de concessionarissen van 't Oranjekanaal te verkrijgen, dat de Molenwijk als aanvangspunt werd genomen, is ieder deskundige heden ten dage nog onverklaarbaar, tenzij dat men de reden moet zoeken in 'loijale liberale concurrentievrees." Wij hebben wel eens hooren spreken van onderhandelingen, die tusschen voornoemde concessionarissen en 't bestuur van Smilde ter zake zouden aanhangig gemaakt zijn, maar dat zij tot geen gewenscht resultaat hadden kunnen komen. Misschien stuitte ze op die concurrentievrees.

Het was nu de waterleiding die verbetering moest aanbrengen, het overtollige water van het Oranjekanaal zou de Molenwijk bevaarbaar maken, en nog wel gratis. Zeker hebben directeuren geoordeeld die gunst niet te mogen weigeren aan eenige verveeners te Smilde, en beschouwden ze toen die zaak niet als nadeelig voor de scheepvaart op 't Oranjekanaal.

De Molenwijk werd nu door die voeding uit het Oranjekanaal voor de verveening en scheepvaart op dit kanaal de geduchtste concurrent. De Molenwijk toch levert de zoogenaamde kolige of burgerturf op, diezelfde soorten vindt men eveneens te Schoonoord, en de hoeveelheid veen nog aan de Molenwijk aanwezig evenaart die te Schoonoord. Stelt men nu dat de schippers, om de turf te Schoonoord te laden, 5 uren verder hebben te varen, dan naar de Molenwijk, dat ze op de Molenwijk op het gratis verkregen water geen afvaartsgeld voor het Oranjekanaal behoeven te betalen, dat ze van onkosten voor bruggen, sluizen etc. en tijdverlies evenzeer gedekt zijn, en voegt men daarbij dat de arbeidsloonen voor 't graven en droogmaken, inladen van den turf en verdere dagloonen te Schoonoord hooger zijn dan te Smilde, baart het dan nog verwondering, dat de verveeners te Schoonoord gedurende het bestaan dier watervoeding een enorme daling in de prijzen hunner turf ondervonden, en de aftrek daarvan zagen afnemen, naarmate die in de Molenwijk klom? Was het wonder dat zij niet langer konden concurreren tegen de verveeners aan de Molenwijk, die de draak met hen begonnen te steken, en op het water onttrokken uit de veenderijen te Schoonoord hun turf afscheepten, terwijl men ze aldaar op het veld kon houden totdat die op de Molenwijk opgeruimd was? Men moge tot de hoogste klasse van philantropisten behooren, maar niemand zal dwaas genoeg zijn zijn eigen middelen van bloei en welvaart aan die van anderen ten offer te brengen.

Wij vragen den heer *Mr. M. Oldenhuis Gratama* in gemoede af, of hij gelooft dat zijn vader als voornaamste verveener aan de Molenwijk, indien hij zijne kapitalen in de Odoorner en Sleener veenen, in plaats van de de Halerveenen, geplaatst had, wel zijne belangen ten offer zou hebben gebracht aan die van de Molenwijk?

Het klink min of meer vreemd, en wij begrijpen de bedoeling daarvan niet regt, hoe de belangen van de boeren van Orvelte enz. zijn gehaald in de Molenwijkwestie. Deze staan naar ons oordeel geheel op zich zelve. Maar er zijn immers, als wij goed zijn ingelicht, bepalingen gemaakt omtrent het afstroomen van het overtollige water op het Oranjekanaal met de aangelanden?

Wat beteekenen de overlaten tot afstromingen van 't water naar die landen? Zeker zijn de landbouwers er mede bekend, en werden hunne belangen bij de concessie toch niet voorbij gezien; terwijl h.h. directeuren verstandig genoeg zullen zijn binnen de grenzen hunner bevoegdheid te blijven. De waterleiding naar de Molenwijk is toch niet gegraven om die landbouwers van 't overtollige water te ontlasten; in dat geval zouden ze zeker wel in de kosten hebben bijgedragen. Die last zal echter wel verminderen, nu door vermeerderde scheepvaart ook geregelde afstroming door afsluizing naar de Hoofdvaart kan plaats hebben.

De directie van 't Oranjekanaal, eindelijk een geopend oor leenende voor de verveeners te Schoonoord, betrekkelijk het afstroomen van het alsnu *onmisbaar* geworden water naar de Molenwijk, en in aanmerking nemende dat hierdoor nu en dan de schippers op dat kanaal aan den grond geraakten in de panden no. 1 en 2, waardoor wederom eene afstroming uit pand no. 3 tot 4 moest plaats hebben om die panden bevaarbaar te houden, daar het algemeen bekend is dat juist het pand, waartusschen de Odoorner- en Sleerveenen gelegen zijn, het eigenlijke voedingpand van het Oranjekanaal geacht kan worden, en het dus eene onjuistheid is, dat de Molenwijk uit de panden 1 en 2 gevoed kan worden, zooals door *Mr. M.O. Gratama* beweerd wordt.

- vervolg op blad 1871z14